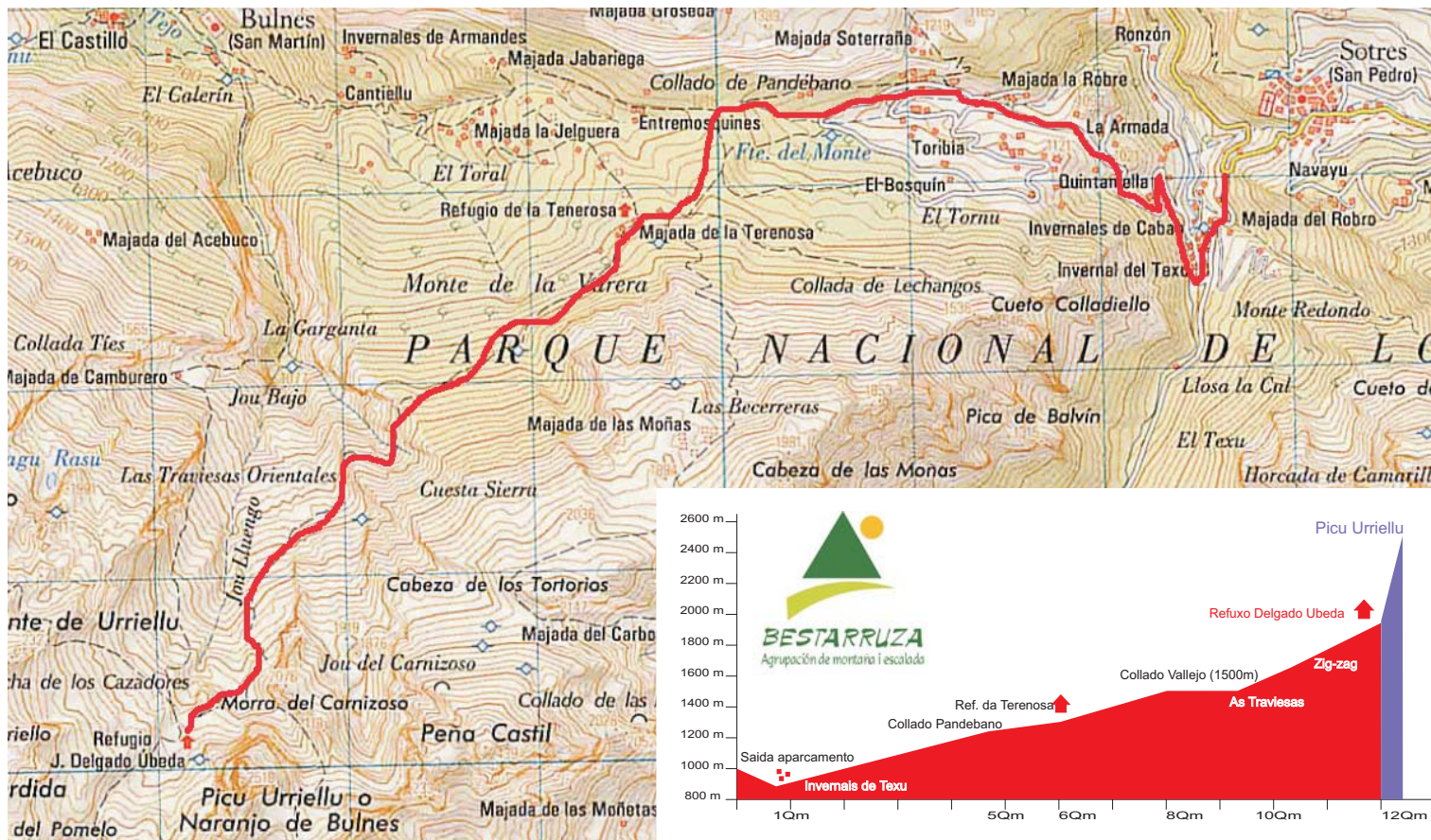

Picos de Europa Refugio Vega de Urriellu

HISTORIA DO REFUXIO VEGA DE URRIELLU

No 1954 constrúese o primeiro refuxio na Vega de Urriellu, 50 anos deis da primeira ascensión o Pico Urriellu levada a cabo polo Marqués de Villaviciosa, Pedro Pidal e polo Cainejo, Gregorio Pérez Demaria. O seu promotor foi Julián Delgado Ubeda (presidente da Federación Nacional de Montaña) e como maestro de obra Teógenes Díaz ambos renombrados mantañeiros da época. Como albanais os lugareños de Cabrales e Bulnes.

Orixinariamente constaba de dous habitáculos cociña-dormitorio e dormitorio de dez prazas no altifllo.

No 1979 (75 aniversario da 1ª ascensión) fíxose a primeira ampliación duplicando a súa capacidade cunha obra de idénticas características a inicial adosada a ela. Esta ampliación e hoxe a cociña e estancia dos gardas. No 1989 ante a demanda infrenable por parte de escaladores e mantañeiros decidíuse contruír un novo refuxio adosado á construción existente.. A obra a levou a cabo o Principado de Asturias e o Consejo Superior de Deportes de Estado. Na actualidade a capacidade do comedor é de 160 persoas, catro dormitorios de 24 prazas 96 en total, baños, zona de taquillas e servizo de bar.

O refuxio o administra a Federación de Montaña e Senderismo do Principado de Asturias.

O refuxio dende a súa derradeira ampliación chamábase Refugio Vega de Urriellu.

(Fonte: <http://www.picuurriellu.com>)

DESCRIPCION DA RUTA

Un pouco antes de chegar a Sotres o autobús déixanos nun cruzamento no que parte unha pista en dirección ás veigas de Aliva e o Collado Pandebano. Seguiremos esa pista en dirección ás invernales do Texu (880 metros, punto máis baixo de toda a ruta), unha vez crucémolas, comezaremos a subir por longos zigzags en dirección ao Collado Pandebano, lugar que alcanzaremos logo dunha hora e media de suave ascenso. Unha vez aquí, a 1212 metros viraremos en dirección sur, xa por un pequeno carreiro, cara ás Brañas da Terenosa (1315 metros), bucólico lugar, con numerosas cabanas, unha das cales esta habitada por unha parella de pastores sete meses ao ano. Na Terenosa atoparemos a última fonte da ruta polo que deberemos encher as cantimploras para o resto da subida que nos separa do noso destino. Seguiremos ascendendo por un longo camiño en diagonal que nos deixará no Collado Vallejo 1540 metros, lugar desde o cal veremos o Pico Urriellu en todo o seu esplendor e xa non o perderemos de vista en todo o día. Desde Vallejo e logo dun curto descenso acometeremos a última subida do día, xa por terreo totalmente calizo, rodeados por montañas de máis de dous mil metros, como o Neveron de Urriellu, os Picos Albos, a Pena Castil, ... e coa mirada atenta das impresionantes paredes norte e oeste do gran Pico Urriellu, iremos subindo por curtos zigzags os últimos 500 metros de desnivel que nos restan ata o refuxio de la Vega de Urriellu a 1953 metros.

RECOMENDACIONES

- Levar auga en abundancia sobre todo se fai calor. Temos tres fontes ao longo do percorrido, pero a última atópase a 3 ou 4 horas do refuxio polo que é OBRIGATORIO levar cantimplora ou similar con capacidade para dous litros.
- Poner gorro e crema de sol en días de calor, innda que este cuberto. A maior altitude máis irradiación do sol.
- Levar:
 - roupa de abrigo, o clima en montaña cambia bruscamente
 - calzado cómodo e lixeiro para estar no refuxio, nas habitacións non se pode estar de botas
 - frontal ou lanterna
 - saco sabana ou similar, no refuxio non soe facer frío e hai mantas
- Tede en conta que temos que levar todo o necesario nas mochilas ata o refuxio, polo que é necesario non levar máis peso do que non podamos cargar.
- En caso de nevoa prestar atención especial ó que levamos diante e extremar as precaucións. Se é necesario pararse ata que te atopen.

OBRIGAS

- Non deixar lixo tirado. O que se sube cheo pódese baixar valeiro.
- Na montaña non se alborota. Imos formar parte da natureza non a molestala.
- Non tirar pedras ó precipicio pode haber sendas por baixo e podemos lastimar a alguén.
- Cumplir estrictamente as normas do refuxio.

ATENCIÓN

Toda a ruta discorre polo Parque Nacional dos Picos de Europa polo tanto está prohibido baixo multa arrincar prantas, coller pedras ou calquera cousa do parque.

ESCALADAS HISTORICAS

A primeira escalada levouse a cabo polo sua cara norte (pola coñecida actualmente como Vía Pidal) o 5 de agosto de 1904 por Pedro Pidal e Bernaldo de Quirós, Marqués de Villaviciosa de Asturias acompañado polo pastor Gregorio Pérez "O Cainejo", natural da vila de Cain (León).

O doutor en xeoloxía e experimentado alpinista alemán Gustav Schulze levou a cabo a segunda ascensión ao Urriellu o 1 de outubro de 1906 tamén pola cara norte. Sendo esta a primeira ascensión en solitario do pico. Foi tamén o primeiro en usar clavos para descender en rapel pola cara sur. Habitado ás longas paredes dos Alpes e Dolomitas cualificou esta escalada como curta e difícil.

Pola mesma cara e ruta de Pidal ascendeu o 31 de agosto de 1916 Víctor Martínez Campillo natural da próxima vila de Bulnes. Nesta escalada Víctor recolleu parte da corda que Pedro e Gregorio deixaran encaixada na roca no seu descenso da cima. O 22 de setembro de 1923 Víctor repite a mesma ascensión.

O 19 de agosto de 1924 tamén Víctor Martínez Campillo abre unha nova ruta máis sinxela e situada á esquerda da cara Sur coñecida como Vía Víctor.

O 7 de xullo de 1928 o montañeiro biscaíño Andrés Espiñeira ascende pola cara Sur en solitario e sen corda. Trátase da segunda ascensión destas características no Picu, e a primeira a nivel nacional.

Un mes despois, o 8 de agosto de 1928 Manuel Martínez Campillo

(primo de Víctor) abre unha nova vía coñecida como a do Paso Horizontal. Esta vía estaba situada á dereita da cara sur e pasa a ser unha das máis utilizadas.

O 13 de agosto de 1944 dous fillos de Víctor Martínez (Afonso e Juan Martínez) abren na cara sur a que é coñecida como Vía Sur ou Directa dos Martínez unha das máis utilizadas e seguras na actualidade.

O 23 de marzo de 1954 Antonio Moreno, Rafael Pellús, Máximo Serna e Agustín Faus do Grupo de Alta Montaña de Peñalara intentan a primeira escalada invernal. O intento queda frustrado pola ameaza de avalanchas de neve.

O 8 de marzo de 1956 Angel Landa Bidarte do Grupo Alpino Turista de Baracaldo e Pedro Udaondo, do Grupo de Montaña Juventus de Bilbao conseguen coroar o pico por primeira vez en condicións invernales.

O 21 de agosto de 1962 os alpinistas aragoneses Alberto Rabadá e Ernesto Navarro ascenden ao Pico por primeira vez a través da difícil cara Oeste.

O 8 de febreiro de 1973 dous cordadas formadas por Miguel Angel García Galego (Murciano) e José Angel Lucas nunha, e César Pérez de Tudela e Pedro Antonio Ortega (o Ardilla) na outra conseguen a 1ª invernal á vía Rabadá e Navarro (cara oeste). Esta ascensión foi moi seguida polos medios de comunicación xa que esta invernal cobrouse varias vidas e realizáronse rescates moi espectaculares.

BREVE DICCIONARIO DE MONTAÑA

- Arnés.-** Conxunto de correas e hebillas que se colocan en tronco e coxas para suxeitarse a cordas mediante mosquetóns.
- Cárcava.-** Gabia grande producida pola erosión da auga.
- Canalizo.-** Canle feita na calizaa pola erosión da auga.
- Cheminea.-** Fenda vertical nunha parede de roca ou de xeo pola que o escalador pode subir apoiándose nun e no outro lado da mesma.
- Clavija.-** Cravo metálico de diferentes tamaños que se crava na parede para facilitar e asegurar a progresión.
- Congosto.-** Desfiladeiro entre montañas.
- Cordada.-** Grupo de alpinistas suxeitos por unha mesma corda.
- Cordino.-** Corda dun diámetro non superior aos 7 milímetros que se utiliza para progresar por unha crista ou glaciar e que permite realizar algún rapel curto e ocasional.
- Crampón.-** Peza de metal con púas que se suxeita a adóitea da bota para escalar ou camiñar sobre xeo.
- Destrepar.-** Descender un terreo relativamente vertical (cara á parede principalmente) mediante sinxelos pasos de escalada.
- Encordarse.-** Atarse a unha corda para aumentar a seguridade na acción que imos realizar.
- Equipado.-** Lugar de difícil acceso que se preparou con clavixas, ancoraxes ou outros materiais, para facilitar o tránsito por el (vías ferratas, por exemplo).
- Escalar.-** Acción de subir por unha gran pendente ou parede vertical, na que pode ser necesario usar diferentes materiais de escalada que axuden nela.
- Exposto.-** Paso ou lugar perigoso.
- Extraplomo.-** Parede que supera a verticalidad, é dicir que é máis de 90 graos de inclinación.
- Ferrata.-** Vía de escalada con suxeccións instaladas permanentemente.
- Fito.-** Mouteira ou poste de pedra que serve para indicar a dirección.
- Llambría.-** Parte dunha pena que forma un plano moi inclinado e difícil de pasar.
- Majada.-** Lugar onde se recolle de noite o gando e albérganse os pastores.
- Material de escalada.-** Diferente aparellos que facilitan a escalada, por exemplo: mosquetons, cintas expres, cravos, friends, empotradores, asegurador,...
- Nevero.-** Lugar das montañas elevadas onde se conserva a neve todo o ano.
- Patío.-** Lugar vertixinoso cunha gran vista e caída. Tramo de escalada moi aéreo.
- Pedreiro.-** Sitio ou terreo cuberto case todo el de pedras soltas. Pedrera, pedriza, canchal.
- Pés de gato.-** calzado especial para escalada de adoite de goma cocida e moi flexible para facilitar a adherencia a roca.
- Piolet.-** Pico que serve de apoio na progresión en neve e xeo.
- Trepada.-** Subida por terreo rocoso no que nos axudaremos das mans para progresar.
- Vivaquear.-** Pasar a noite ao raso
- Vivac.-** Lugar donde vivaquear.

DESCRIPCION DUNHA ASCENSION MITICA

Fragmento dun escrito orixinal de Gregorio Pérez, "El Cainejo", onde narra as ascensións realizadas aqúe-les primeiros días de agosto de 1.904 có marqués Pedro Pidal.

A la derecha Marcelino Garrandi, el 4 de julio de 1.906 en La Rondieilla. Foto: Saint-Saud.

Cares por un pontigo, emprendimos al Monte Lluve arriba, que tiene una legua de largo; subimos a la Collada de Cerrado, tomamos el fresco un rato, pues desde allí a la Majada de Camburero, que teníamos que ir a dormir, todo era adelante en travesía y casi por sombra. En la Majada de Orande, en una cueva que tiene una fuente, comimos y bebimos y allí mandamos razon por un pastor de Bulnes, a Inocencio, que subiera de mañana a Camburero, que íbamos a ver si éramos de subir al Naranjo, para que nos ayudase algo; pero como le diero el aviso tarde, no subió. Echamos a andar, deseoso D. Pedro de dar vista al Naranjo, pero como Camburero está metido en un hoyo como media legua por bajo del Naranjo, hasta no llegar cerca no se nos ponía a la vista or donde nosotros íbamos; llegamos a un alto en cima de Camburero, y ya se nos presentó el pico cortao, liso y derecho por tres costaos; sacó D. Pedro los antiojos y de allí examinamos por onde pudiéramos embestir, dao caso que por lo que víamos de allí pudiéramos subir a un descanso que nos presentaba menos de a la metá del pico. Bajamos a la majada; nos preguntan los pastores el objeto de ir por allí sin escopetas; se lo hemos dicho y dicen ellos:

- Bien atrevidos los hubo en Bulnes y los hay también, y nunca subió arriba nadie; pero es que ni los rebecos tampoco.

Pero nosotros, confiamos en nuestras mañas y nuestra buena cuerda, teníamos confianza.

A otro día, que era el 5, esperamos un poco por Inocencio; viendo que no venía, echamos a andar, almorzamos bien en una fuente al pie del mismo pico, le damos una vuelta y vemos que por el costao

que mira al Norte podríamos subir al descanso que decíamos por la tarde. En la Rondieilla el 4 de julio de 1.906.

Dije:

- Bueno; quédese usted aquí; ahora voy a subir yo allá arriba si puedo y pasar a la horcada que víamos ayer, que de allí ya se ve y registra de allí para arriba.

Me descalcé a pie puro, lo dejé allí con la morrala debajo de una piedra; embisto la peña; fui pasando subiendo llastralezas y pasos medianos; perdí de vista a don Pedro por tener que atravesar hasta la horcada que decíamos allí; me senté y lo registre bien: se vían unos saltos y unos canalizos que no me pareció tan malo como resultó; volví atrás hasta llegar a la vista de mi compañero, y le digo a D. Pedro:

- ¿Sabe Vd. que no se me hace tan malo como lo ponían? Se me figura lo peor de ahí aquí; y marchó hacia donde yo estaba, con tanta arrogancia como si fuera a subir por un valle arriba; le mande que se asentara y esperase allí hasta que yo bajara onde estaba él para

En Cabeza la Pared. En el centro Paul Labrousche.

ayudarme, que era muy malo todo aquello; así lo hizo; bajé onde estaba él y nos amaremos bien uno por cada punta de sogá; como yo estaba ya descalzo, mis pies pegaban bien a la peña, pero también ú mejor pegaban las alpargatas de D. Pedro. Fuimos subiendo poco a poco hasta una llambría que había que travesar bastante pendicular y sin agarradero ninguno; pase yo delante y con la cuerda favorecí a D. Pedro, y pasó también; entonces me dijo D. Pedro:

- Sabes que esta lúcia de peña se parece aquel sitio que pasemos el año pasado, cuando ...

Abajo y arriba, respectiva y probablemente, Marcelino Garrandi y "El Cainejo". (Foto: Saint-Saud).